

نظریه اخلاقی خواجه نصیرالدین طوسی

فرشته ابوالحسنی نیارکی «استادیار دانشگاه مازندران»

نظریہ اخلاقی خواجہ نصیر الدین طوسی

نوشته ابوالحسنی نیارکی (استادیار دانشگاه مازندران)

ناشر: کتاب طه

چاپ اول: تابستان ۱۴۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۲۶-۴۵-۸

شمارگان: جلد ۷۰۰

مدیر تولید: مهدی گلزاری

ناظر چاپ: محمد حسن امانی

صفحه آرایی: زهرا سادات موسوی فر

طراح جلد: معصومه کرم پور

چاپ و صحافی: بوستان کتاب

قم: بلوار معلم، مجتمع ناشران، طبقه سوم، واحد ۳۱۴، انتشارات کتاب طه

دفتر انتشارات ۰۲۵ ۳۷۷ ۴۴ ۶۲۴

دورنویس ۰۲۵ ۳۷۷ ۴۳ ۶۲۴

فروشگاه مرکزی (کتابسرای طه) ۰۲۵ ۳۷۸ ۴۸ ۳۲۶

📞 tahabooks

✉ ketabtaha@gmail.com

📷 ketabtaha

www.ketabtaha.com

کتابسرای طه: کتابفروشی آنلاین
ارسال به سراسر کشور

۱۴۰۱/۰۷/۰۷

فهرست اجمالی

مقدمه مؤلف	۱۳
فصل اول: خواجه نصیرالدین طوسی: زندگی، احوال و جایگاه وی در سنت اندیشه	۲۷
فصل دوم: نوشته‌های طوسی در اخلاق	۵۵
فصل سوم: الگو، ساختار و ویژگی‌های نظریه اخلاقی طوسی	۹۷
فصل چهارم: تحلیل کمال در نظریه اخلاقی طوسی	۱۴۷
فصل پنجم: چگونگی استکمال انسان: اشتداد وجودی یا حرکت در اعراض؟	۱۷۷
فصل ششم: تحلیل مفهوم لذت و مراتب آن نزد طوسی	۲۰۱
فصل هفتم: تحلیل مفهوم و مؤلفه‌های تحقق خارجی سعادت	۲۲۳
فصل هشتم: طب روحانی نزد طوسی	۲۶۹
فصل نهم: تحلیل فضیلت و طبقه‌بندی فضایل و رذایل نزد طوسی	۲۸۹
فصل دهم: فضایل و رذایل قوه ناطقه (حکمت و عدالت)	۳۰۹
فصل یازدهم: فضایل و رذایل قوه غضبی و شهوی	۳۳۱
برآیند کتاب	۳۴۵
کتاب‌نامه	۳۵۷
نمایه	۳۶۹

مقدمه مؤلف

احیای میراث مکتوب اخلاق نگاران در تمدن ایرانی-اسلامی، بی شک، یکی از مهم ترین وظایف اخلاق پژوهی معاصر است. معطوف شدن به اخلاق پژوهی اندیشمندان ایرانی-اسلامی، با نگاهی تحلیلی-انتقادی و با رویکردی تطبیقی، ترسیم الگو و ساختار کلی اخلاق پژوهی و سپس نظریه سازی دیدگاه ایشان سزااست.

عنوان کتاب حاضر «نظریه اخلاقی خواجه نصیرالدین طوسی» است. مراد از آن، ترسیم چارچوب نظری، الگو و ساختار کلی نظریه اخلاقی طوسی براساس رصد مؤلفه های بنیانی، رکنی و مبانی اخلاق پژوهی اوست تا دست آخراز چیستی و نوع نظریه اخلاقی طوسی جست وجو کنیم و پیروی و مطابقت نظریه او را بر کدام یک از انواع نظریه ها، براساس طبقه بندی های رایج نظریه های اخلاقی دانشمندان بررسییم. با این بیان آنچه در این کتاب از اخلاق خواجه طوسی مورد بحث قرار می گیرد، نظریه اخلاقی او، مبانی و مؤلفه های آن است.

مقصود از مبانی، مبانی انسان شناختی، علم النفسی، متافیزیکی و به عبارت دیگر، مبادی تصویری و تصدیقی است که نظریه پرداز در نظریه اخلاقی خود از آنها بهره می جوید و مقصود از مؤلفه ها، عناصر و ارکان اخلاق پژوهی نظریه پرداز همچون محور اخلاق، آرمان اخلاق نزد وی، غایت اخلاق و است. در باز یابی مبانی طوسی تنها به مبانی ای توجه می شود که تأثیر مستقیم بر اخلاق پژوهی وی دارد همچون مبانی علم النفسی و انسان شناختی. همچنین در رصد مؤلفه ها تنها به ارکان نظریه اخلاقی یعنی مؤلفه های بنیانی، رکنی و ضروری معطوف می شویم. یعنی بیان آنچه که نظریه طوسی را هویت می بخشد و سبب ترسیم حدود و تعین معرفتی، چارچوب نظری و تمایز دیدگاه وی از دیگران است.